

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje števe 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 32.

V Ptuju v nedeljo dne 8. avgusta 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Zavezniki so meseca julija vjeli 297.903 Rusov, 111 kanonov in 558 strojnih pušk. — Obkoljenje Rusov se nadaljuje. — Varšava pred padcem. — Zapadni del Ivangoroda že zavzet. — Popis velike bitke pri Gorici. — Ogromne italijanske izgube.

Pred Varšavo stojimo! Zadnja poročila pravijo, da je zapadni del trdnjave Ivangorod v lasti avstro-ogrskih čet, medtem ko je bavarski princ Leopold že prišel z napadom na Varšavo samo. Tako važnih in razveseljivih vesti še ni bilo, odkar divja ta grozovita svetovna vojna. Varšava in trdnjave, katerih središče je, ni samo prestolnica Ruske-Poljske, marveč je tudi najmočnejša in skoraj zadnja velika trdnjava za Ruse. Dvoje je mogoče: Tolikokrat premagane ruske armade se lahko v tem trdnjavnem četrkotu k zadnjemu obupanemu boju vstavijo. Potem pride do velikanske bitke, ki bo de za boj na vzhodu in v veliki meri tudi za vso svetovno vojno odločilna. Ta bitka bi bila vroča želja naših nemških armad, ki podijo nasprotnika zdaj že tri mesece proti njegovim puščavam. Ali kakor vse kaže, se bode demoralizirana ruska armada raje iz svojih utrd umaknila in odšla v notranje nezmerne Rusije. V tem slučaju je zopet dvoje mogoče: mogoče, da se mi utrdimo v zavzeti Poljski in vržemo del svojih zmagovitih sil proti izdajalski Italiji ter proti Francoski in Angleški. Ali pa sledimo v divnem naskoku ruskim četam do Petrograda... Prokrovati se ne more. V par dneh bomo jasno videli, kaj nam prinese bodočnost. S ponosom pa gledamo lahko že danes na zmagovite naše armade, ki so od maja meseca sem čez 700.000 Rusov vjele. Take armade, — to priznajo danes že vsi resni opazovalci — ne more nikdo premagati.

Naši uspehi proti Italiji so trajno lepi in ednaki. Prinašamo danes natančno poročilo o zmagoviti drugi bitki na Goriškem.

Svetovna vojna je dospela do viška. Sovražniki se zdaj zopet na vse pretege trudijo, da bi balkanske države zlasti Rumunsko na svojo stran pridobili. Doglej njih obljube niso imele nobenega napada. Nasprotno: na Srbskem so napravile mnogo nezadovoljnosti. Sicer pa smo lahko tudi v tem oziru hladnokrvni. Naša moč je naš meč!

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K. B. Dunaj, 31. julija. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda je včeraj Lublin zavzela. Njeno levo krilo prekorčilo je v zasledovanju Bystro. Nemške čete vsilile so Wierza spodaj in se bližajo od južnega zapada mestu Cholm. Nasprotnik se na raznih točkah v pripravljenih postojankah nanovo upira; bil je povsod napaden.

Severno-zapadno Ivangoroda so na vzhodno obrežje Visle vsiljene nemške moči ljute napade zavrnile. Rusi so imeli velike izgube. V vzhodni Galiciji je ostal položaj nespremenjen.

Italijansko bojišče. Italijanski infanterijski napadi na Goriškem so včeraj popolnoma ponehali. Proti našim postojankam ob robu platōja postrelja sovražnikova artiljerija vedno še velike množine municije.

V koroški obmejni pokrajini prišlo je do večjih bojov. Trije italijanski bataljoni napadli so po močni artiljerijski pripravi postojanke naših čet na Malem Palu. Posrečilo se je sovražniku, vsiliti v neki sprednji strelski jarek; ali bil je po težkem boju pod največjimi izgubami zopet popolnoma nazaj vržen. Istotako bil je zavrnjen neki napad italijanskih čet pri prehodu Lodinut (severno Pavlaro) na najbližji distanci s streljanjem in ročnimi granatami. Na obmejni visočini južno Malborgeta izpraznil je eden naših naprej potisnjenih oddelkov neko opazovalno točko pred sovražnikovimi premoči.

Na Tirolskem obstreljevala je italijanska artiljerija brezuspešno platōje Folgaria-Lavarone. Neki napad slabših sovražnikovih

moči v pokrajini Monte Cristallo bil je krvavo zavrnjen.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K. B. Berlin, 31. julija (W. B.). Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Vzhodno bojišče. Severno-zapadno od Lomza in ob železnici severno od Gowrowa gre naš napad naprej. Včeraj smo vjeli 1890 Rusov in zaplениli 3 strojne puške.

Južno-vzhodno bojišče. Na desni breg Visle odšle čete generalobersta pl. Woyrscha silijo pod trdovratnim bojem naprej proti vzhodu. Vsi protinapadi hitro poklicanih ruskih ojačanj izjalovili so se popolnoma. Število vjetih se je na 7 oficirjev (med njimi 1 regimentski poveljnik) in 1.600 mož zvišalo.

V zasledovanju nahajajočim se armadam Mackensena hoče se nasprotnik v liniji Nowo-Aleksandrija severno Lublina južno Cholma zopet upirati. Sovražnika smo povsod napadli.

Med boji nemških čet pri Biskupice-Piaski dne 30. julija napravili smo 4.930 vjetih in zaplениli 5 topov ter 8 strojnih pušk.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K. B. Dunaj, 1. avgusta. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Med Vislo in Bugom vnel se je včeraj zopet na raznih točkah ljuti boj. Naši zvezanci vrgli so sovražnika južno-zapadno Dubienke, južno od Cholma in južno od Leczne. Severno Lublina zavrnile so naše čete močne protinapade in so od tedaj svoj napad nadaljevale. Pri Kurown naskočila je neka v zvezi armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda se boreča nemška

Straschill'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake, romarje itd.

divizija dve druga za drugo ležeči sovražni črti. Avstro-ogrsko čete priborile so si pot do Nowo-Aleksandrije. Medtem, ko se tukaj na vzhodnem bregu Visle in pri Lublinu nasprotnik še upira, nadaljeval je bolj vzhodno v prostoru do Buga od danes zjutraj svoje nazadovanja. Nemški regimenti so pri njegovem zasledovanju dopoldne Cholm prekoračili.

V vzhodni Galiciji je položaj nespremenjen.

Severno-zapadno Iwangoroda vzele so na vzhodni breg vsiljene nemške čete Rusom važno postojanko.

Italijansko bojišče. Manjši boji v tirolskem in koroškem obmejnem okrožju imeli so tudi včeraj za nas ugodni potek.

V pokrajini kastela Tesina napadli smo dve sovražni kompaniji; imeli ste velike izgube. Napadi bersaglierov proti našim postojankam nasproti „Hohen Trieb“ dospeli so deloma do lastnih linij. Naskok naših rezerv vrgele pa je sovražnika, ki je imel zlasti vsled našega artiljerijskega ognja velike izgube, zopet nazaj.

Na primorski fronti vlada od pokrajine Krna pa do vstevši goriškega mostičja, razven artiljerijskega ognja in manjših poskusov napadanja sovražnika, v splošnem mir.

Pač pa je napravil sovražnik tekoma včerajšnjega dneva in današnje noči opetovano močne napade proti severnem delu naših postojank. Ob robu Krasovega platôja vzhodno Polazzo boj še ni dokončan.

Neki od Selza in trije od Vermigliana zapričeti sovražni ponočni napadi bili so pod težkimi italijanskimi izgubami zavrtni.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.B. Berlin, 1. avgusta (W.B.). Iz Velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Neki angleški napad proti naši novi postojanki pri Hoogu se je popolnoma izjalovil; istotako brezuspešni so bili ponočni napadi Francozov pri Souchezu. V Argonih močni artiljerijski ogenj. Pozno zvečer bile so naše postojanke na Reichenackerkopfu v Vogezah napadene. Sovražnik je bil nazaj vržen.

Delovanje v zraku je bilo tudi včeraj živahno. Na angleško letališče St. Pol pri Dünkirchenu vrgli smo 30 bomb. Neko nemško letališče pri Donayu bilo je brezuspešno od nekega sovražnega brodivja napadeno. Eden naših bojnih letalcev ustrelil je sovražni letalni stroj. Na neko francosko letališče pri Nancy-u vrgli smo danes zjutraj 103 bomb. Opazovali smo, da smo 18 krat zadeli. V odpor se dvigajoči sovražni letalni stroji niso zamogli napadov preprečiti. 6 nemških letalnih strojev napadlo je pri Chateau Salinsu 15 francoskih. V trčetrtturnem boju smo več sovražnih letalnih strojev prisilili, da grede doli. Ko je prišlo še eno sovražno brodivje, so odpluli naši letalni stroji brez izgub nazaj. Severno Saargemünde moral je neki francoski letalni stroj doli. Letalce smo vjeli.

V bojih v Argonih od 20. junija do 20. julija smo vjeli 125 francoskih oficirjev, 6610 Francozov in zaplenili 52 strojnih pušk ter mnogo drugega materiala.

Vzhodno bojišče. Severno Njemena vršili so se lokalni boji. Severno-vzhodno Rozana napredovali smo nadalje. Sovražni protinapadi so bili odbiti.

Južno-vzhodno bojišče. Naše severno Iwangoroda čez Vislo napredujoče čete so zavrnile ljute sovražnikove protinapade. Po našem napadu zavzeli smo visočine pri Podzanicze in vjeli več kot 1000 Rusov. Med zgornjo Vislo in Bugom se je

sovražnik včeraj zopet vstavil. Nemške čete vrgele so ga tekoma dneva iz njegovih postojank pri Kurowu, južno Leczne in Cholma ter Dubienke.

Sovražnik je potem na obeh straneh Buga in na fronti med Bugom ter južno Leczne nazadovanje nadaljeval. Cholm smo v zasledovanju že prekoračili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.B. Dunaj, 2. avgusta. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Pri Tomaszowu nasproti izlivu Radomke dosegli so naši zvezanci včeraj nove uspehe.

Zapadno Iwangoroda so naši sedmograški regimenti sovražniku odvzeli z bajonetom 8 kakor etaž narejenih, betoniranih postojank. Štiri teh utrdb je le večinoma iz Rumunov obstoječi infanterijski regiment št. 50 zavzel. Polukrog okoli Iwangoroda postal je znatno ožji. Vjeli smo 15 oficirjev in čez 2.300 mož ter zaplenili 29 kanonov, med njimi 21 težkih, nadalje 11 strojnih pušk, veliki park za orodje, mnogo streliva in vojnega materiala. Naše priznane sedmograške čete smejo ta dan k najlepšim svoje častne zgodovine šteti.

Neposredno vzhodno Visle zavzela je v naskoku ena naših divizij železniško postajo Nowo-Aleksandrija in nekaj blizu ležečih postojank. Pri Kurowu vsilile so nemške čete, ko so včeraj dve sovražni liniji zavzele, v neko tretjo.

Bolj vzhodno do Wieprza drži sovražnik še svoje postojanke. Med Wieprzom in Bugom se nadaljuje zasledovanje.

Naše med Sokalom in Krylowom čez Bug odišle čete napredujejo v smeri Vladimir-Wolynskij.

Na vzhodnem Gališkem je položaj nespremenjen.

Italijansko bojišče. Na tirolski fronti bil je neki sovražni oddelek v dolino Ledro zapadno Bezzecca napaden in pod težkimi izgubami nazaj vržen.

V Judikarijah prepodile so naše straže dve italijanski opazovalni straži, ki ste se vgnezdili na visočinah severno-zapadno Condina.

V koroškem obmejnem okrožju se ni ničesar bistvenega pripetilo.

Na Primorskem vlada v severnih oddelkih večinoma mir. Na platôju traja topovski boj naprej. Proti našim postojankam vzhodno Polazza naperjeni močni italijanski napadi bili so s protinapadom, ki je vodil našo infanterijo čez prvotne postojanke, popolnoma nazaj odbiti.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.B. Dunaj, 2. avgusta (W.B.). Iz Velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Naše čete so včeraj z bojem Mitavo zavzele. Mesto je v splošnem nepoškodovano.

Vzhodno od Ponewieza so se razvili boji, ki za nas ugodno potekajo. Severno-vzhodno Suwalkija smo vjeli v naskoku visočino 180 (južno-vzhodno Kaletnika).

Severno-zapadno od Lomza dosegle so naše čete, ko je bil na raznih točkah krepi ruski odpor zlomljen, reko Narew. Vjeli smo enega oficirja in 1003 Rusov.

Na ostali fronti do Visle šlo je naprej, tu smo vjeli 560 Rusov in enega oficirja.

Pred Varšavo je položaj nespremenjen.

Južno-vzhodno bojišče. Severno priključeno na dne 31. julija zavzete visočine pri Podzanicze (severno Iwangoroda) vsilile so včeraj čete generalbrsta pl. Woyrsch pod ljutimi boji skozi gozdovje proti vzhodu naprej. Umikajoči sovražnik izgubil je 1500 mož vjetnikov in 8 strojnih pušk.

Pred Iwangorodom imele so avstro-ogrsko čete zmagovite boje. Polukrog okoli trdnjave postaja tesnejši. Pri armadah generalfeldmaršala pl. Mackensen stoji sovražnik še med Vislo in pokrajino južno-zapadno Leczna. Nemške čete dosegle so nove uspehe vzhodno Kurowa; vjese so 600 Rusov. Med Leczno in Zalinom (severno-vzhodno Cholma) gre zasledovalni boj naprej.

Na Bugu dosegli smo pokrajino severno Dubienke. Avstro-ogrsko čete silijo južno-zapadno od Wladimir-Wolynska čez Bug.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.B. Dunaj, 3. avgusta. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Boji med Vislo in Bugom trajali so tudi včeraj celi dan z nezmanjšano ljutostjo in so dovedli zopet do uspehov. Na celi fronti potisnjen, pri Leczni in severno-zapadno Cholma zopet predrt, umaknil se je sovražnik danes zjutraj skoraj povsod iz včeraj trdovratno branjenih črt zopet proti severu nazaj. Naše čete zasledujejo. Leczna je zavzeta. Zapadno Iwangoroda vgnezdene Rusi vzeli so pod vtisom naših dne 1. avgusta doseženih zmag svoje linije večinoma proti trdnjavskemu pasu nazaj. Severno-zapadno Iwangoroda so Nemci široko pred Vislo ležeče gozdovje pod uspešnimi boji zavzeli.

Italijansko bojišče. Na Primorskem vlada je včeraj od Krna pa do goriškega mostičja skoraj popolni mir. Rob planote od Polazza napadle so nove močne italijanske sile. Petkrat naskočil je sovražnik proti naši infanteriji, ki je vzhodno kraja in na Monte dei sei Busi junaško vzdržala. Vsakokrat bil je napad od hrabrih braniteljev po težkih bojih nazaj odbit. Italijani so imeli velike izgube. Nadaljni oddelki, ki so se k zopetnemu napadu zbrali, bili so od naše artiljerije presenetljivo obstreljevani in razpršeni. Med temi boji stali so ostali oddelki planote pod močnim sovražnim artiljerijskim ognjem.

Ob koroški meji poskusil je sovražnik pod zaščito hude megle naskočiti Cellenkofel (vzhodno Plöckena); napad se je popolnoma izjalovil.

V pokrajini Monte Cristallo zadela je ena naših oficirskih straž na 60 mož močni sovražni oddelek. Sovražnik izgubil je v kratkem boju 29 mož.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.B. Berlin, 3. avgusta (W.B.). Iz Velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. V bojih v pokrajini Mitave vjeli smo 500 Rusov. Vzhodno Poniwicza odnehal je sovražnik, deloma iz svojih postojank vržen, od odpora in je odšel v vzhodni smeri. Naše čete so cesto Wobolnicki-Subocz prekoračile. Včeraj smo tukaj vjeli 1250 mož. Zaplenili smo dve strojni puški. V smeri proti Lomzi smo pod uspešnimi boji pridobili na prostoru. Vjeli smo okoli 3000 Rusov. V ostalem bili so na Narew-fronti in pred Varšavo manjši, za nas ugodno potekli boji. Naši na vzhodu zbrani zračni čolni (Zeppelinji) napravili so uspešne napade na železniško črto od Varšave.

Južno-zapadno bojišče. Generalni

oberst pl. Woyrsch je s svojimi nemškimi četami razširil postojanko mostičja na vzhodnem bregu Visle; vjeli smo 750 Rusov. Njemu predstavljene avstro-ogrške čete generala Köveša pred zapadno fronto od Iwangeroda dosegle so odločilni uspeh; vjele so 2300 Rusov in zaplenile 32 topov, med njimi 21 težkih ter dva možnarja.

Pred armadami feldmaršala Mackensena držal je nasprotnik včeraj še linijo Nowo-Aleksandrija—Leczna—Salin. Popoldne smo njegove črte vzhodno od Leczne in severno Cholma predili in je bil nasprotnik vsled tega na večjem delu fronte prisiljen, da svoje postojanke izprazni. Le na posameznih točkah se še opira. Vzhodno Leczne vjeli smo včeraj 200 Rusov, med Cholmom in Bugom pa dne 1. in 2. avgusta čez 1300 Rusov; zaplenili smo več strojnih pušk.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 4. avgusta. Uradno se danes opoldne razglša:

Rusko bojišče. Med Vislo in Bug se korakoma umikajoči Rusi na znani način ponosno upirajo. Prišlo je severno Dubienke in Cholma, ob Swinki in ob liniji Leczna—Nowo-Aleksandrija do močnih bojev. Na nekaterih delih fronte napravil je nasprotnik, da bi naše zasledovanje omejil, kratke protisunke, pa ni mogel vzdržati, je bil v n vržen in je nadaljeval ob polnoči svoje umikanje proti severu. Na levem bregu Visle ležeči zapadni del Iwangeroda je v naši roki. Nasproti izliva Radomke na vzhodnem bregu Visle ležeče nemške čete napredovale so zopet.

Med Wladimir—Wolynski in Sokalom razpršile so naše čete neki kozški regiment. Južno Wladimir—Wolynskega videti je velike požare.

Italijansko bojišče. Na Goriškem bili so v noči na 3. avgusta ob robu planote razni posamezni italijanski napadi zavrnjeni; tako južno Sdraussine in vzhodno Polazza, kjer je sovražna infanterija dvakrat z bajonetom napadla, a je bila obvojkana pod težkimi izgubami nazaj vržena. Popoldne dne 3. avgusta poskusili so Italijani pri megli in dežju po ljuti artiljerijski pripravi zopet napad proti našim postojankam na Monte dei sei Busi; tudi ta napad bil je zavrnjen.

V Koroškem in Tirolskem obmejnem okraju prišlo je v nekaterih oddelkih do živahnjega artiljerijskega delovanja. Proti Celonkofelu nastopivša italijanska infanterija, šla je, ker je bila od svoje lastne artiljerije obstreljevana, na zapadni strani visočine nazaj. Napad dveh sovražnih kompanij proti obmejnemu mostu južno Schluderbacha in močnejši italijanski napad na Coldi Lana bila sta zavrnjena.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K. B. Berlin 4. avgusta (W. B.). Iz Ve likega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. V zasledovanju umikajočega se sovražnika dosegle so naše čete včeraj Kupischki. Severno od Lomza bili so Rusi v obrambeno postojanko trdnjave nazaj potisnjeni. Vzhodno in zapadno-pruski polki vzeli so z utrdbami zavarovane prehode čez Narew pri Ostrolenku pod najljutejšemu odporu. Vjeli smo več tisoč Rusov in zaplenili 17 strojnih pušk. Tudi tukaj smo pričeli z zasledovanjem.

Pred Varšavo bili so Rusi iz Blonje-postojanke v zunanjo ferovo linijo vrženi. Armada princa Leopolda bavarskega nahaja se v napadu na trdnjavo Varšavo. Južno-vzhodno bojišče. Pri čez

Vislo prišlih nemških delih armade pl. Woyrscha napreduje napad. Avstro-ogrške čete armade zavzele so zapadni del trdnjave Iwangerod do Visle.

Nasproti zavezniskim armadam fm. Mackensena skušal je sovražnik tudi včeraj zasledovanje vstaviti; bil je pa pri Leszni, severno-vzhodno Cholma in zapadno Buga zopet poražen. Od danes zjutraj je vrženi sovražnik v nazadovanju med Vislo in Bugom v splošno severni smeri. Tudi pri in vzhodno Ustilugu na Bugu se umika nasprotnik.

Vrhovno armadno vodstvo.

Mitava.

Od nemških čet zavzeta Mitava je glavno mesto ruske gubernije Kurland in leži v široki, plodoviti ravnini ob železnici Riga—Mura vje w, 43 km od Rige. Od 40.000 prebivalcev je več kot polovica Nemcev. Mesto izgleda prijazno, ima 5 cerkev, en muzej, jako močno garnizijo, 40 fabrik v več kot za dva milijona rubljev produkcije. Mitava je jako važni prostor za trgovino z žitom, lanom in semenom v Rigo. K Rusiji prišla je Mitava leta 1795.

Nemške in avstro-ogrške armade so meseca julija vjele 297.903 Rusov, zaplenile 111 kanonov in 558 strojnih pušk.

Glasom uradnih poročil od 1. avgusta so pod avstro-ogrskim vrhovnim poveljstvom stoječe armade zvezancev meseca julija vjele 527 oficirjev, 126.311 mož, 60 kanonov in 202 strojnih pušk.

Nemške armade so na vzhodnem bojišču (Hindenburgove armade) vjele 95.023 Rusov, 41 kanonov, med njimi 2 težka, 4 minske metalce in 230 strojnih pušk.

Na južno-vzhodnem bojišču (armada fm. Mackensena) so nemške in naše čete vjele 323 oficirjev, 75.719 mož, 10 kanonov in 126 strojnih pušk.

Potemtakem znaša torej avstro-ogrski in nemški plen meseca julija:

297.903 vjetih Rusov;

111 kanonov;

558 strojnih pušk.

To so pač tako velikanske številke, da jih ne more nobena armada brez usodepolne škode pretrpeti.

Cesarjeva zahvala proti Italiji se borečim našim četam.

Tedne že stojite, Moji brabri iz vseh delov monarhije, v težkem boju proti mnogo številnejšemu sovražniku. Voditelji in moštvo vseh stopinj, stari možje in mladeniški boritelji tekmujejo v smrtno-pogumni hrabrosti. Na gorskih visočinah, v težavni kraški deželi in na morju izvršujete čine, vredne vaših predhodnikov, ki so se proti istemu sovražniku borili in ga premagali. Njegovo blaznost, da bode z v boj pripeljanim množicam lahko v našo ljubljeno domovino vlomil, ste izjalovili.

Še vas težko pričakuje.

Ako pa tako odlične, izvrstno peljane čete, polne pravega navdušenja svoje najboljšje žrtvujejo, potem se izvrši najtežavnejše naloge. Vam v čast, domovini v blagor!

S srcem polnim hvale mislim na vaše junaške čine, občudovalno zrè domovina na junaške svoje sinove na suhem in na morju, polna zaupanja glede na vas, na zvesto stražo v južnem zapadu.

Dunaj, 29. julija 1915.

Franc Jožef I. r.

* * *

Obenem s tem krasnim dokumentom hvaležnega spoznanja podelil je presvitli cesar po-

veljniku naših proti Italiji se borečih čet nadvojvodi Evgenu vojaški zaslužni križec I. razreda z vojno dekoracijo.

Čestitka feldmaršala nadvojvode Friderika.

Iz vojnega častnikarskega stana poročajo: Vrhovni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik je postal zapovedniku na jugozapadni fronti generaloberstu nadvojvodi Evgenu naslednjo brzojavno čestitko:

„S ponosnim veseljem zasliši vsa armada in mornarica našega najvišjega vojnega gospoda milostljive besede zvesti straži na jugozapadu. Gnjenege srca čestitam celokopnim, proti Italiji se borečim bojnim silam k temu najvišjemu priznanju njihovih občudovanja vrednih činov ter se iskreno veselim, ko vidim, da so bile odlične zasluge Vaše c in k. Visokosti kot zmagoslavnege voditelja hrabrih junakov poplačane z najmilostljivejšo podelitvijo vojaškega zaslužnega križa I. razreda z vojno dekoracijo.“

Dne 30. julija 1915.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik.

Od Sočinih bojev.

Vojni poročevalec lista „Neues Wiener Journal“ piše iz fronte ob Soči: Na Doberdolski planoti so padle hekatombe Italijanov. Dobi se polke, ki so izgubili zlasti pri protinapadih 80 odstotkov svojega moštva. Italijanska artiljerija je napravila med bitko cele mase municije, česar vojna zgodovina doslej še ne pozna. Ni mogoče, da bi se to pozneje ne bi britko maščevalo. Način bojevanja italijanske artiljerije si je mogoče razlagati le tako, da je hotel Cadorna na vsak način predrti našo fronto. Cadornov načrt ni bil slabo mišljen, ali posrečiti se ni mogel, ker je na svetu infanterija, ki vzdrži vsak ogenj: naša infanterija je vzdržala! Italijanska infanterija ne dosega naše, zlasti ne v bližinskem boju. Kako veliko važnost je polagal Cadorna na prodrte soške fronte, je razvidno iz tega, da so bojujoče se čete izgubile polovico svojega moštva.

Pelagruž.

K. B. Dunaj, 30. julija. Italijani so pred kratkim na otoku Pelagružu (Pelagrose), ki ga mi nismo vojaško zasedli, napravili brezlično postajo. Dne 28. julija je skupina naših torpedovk s strelji iz topov porušila postajno poslopje in podrla jamber. V zvezi s tem in da se spozna, kako je zaseden otok, so torpedovke izkrcale mal oddelek vojaštva za oostro rekognosciranje. Vkljub ljutemu odporu je oddelek čez sovražni strelski jarek prodril do močno betoniranih obrambnih naprav Italijanov in jim s podporo artiljerijskega ognja naših ladij prizadel znatne izgube. Med drugimi sta padla zapovednik italijanske posadke in še neki drugi oficir. Po uspešnem rekognosciranju se je naš oddelek vzlic presili sovražnika vrniti na ladje, ne da bi imel znatne izgube. Sovražni podmorski čolni so zaman lancirali več torpedov na naše enote.

Posrečen napad na laški tabor.

Listi poročajo o posrečenem napadu na italijansko vojaško taborišče pri Moši po avstrijskem pancerskem vlaku. Pancerskemu vlaku se je posrečilo v temni noči priti do Moše, ki je v bližini Kormina. Ko je vlak zagledal italijansko taborišče, je zagrmelo iz strojnih pušk iz vseh vzov vlaka. Obenem so bile vržene na taborišče vžigalne bombe; kar naenkrat je celi tabor gorrel. Bežeči Italijani so se v zmešnjavi kakor znoreli obnašali. Strojne puške pa so jih kar po vrsti pobile na tla. Potem se je vrnil pancerski vlak nepoškodovan v Gorico.

Gibanje proti vojni na Italijanskem.

„Münchener Abendzeitung“ poroča iz Chiasso:

V raznih mestih Italije vršijo se neprenehoma pod močno udeležbo širokih slojev veliki izgrediva za mir in proti vojni. V Rimu, Neapelju, Genovi, Florencu, Bologni, Turinu in Milanu dovedli so ti izgrediva vkljub veliki porabi policije in vojaštva

do javne vstaje. Trgovine so morale za-
preti, ker so se bale, da jih bode lačna mno-
žica oplenila. V Rimu so palače kraljeve
družine ter zasebna stanovanja ministrov in
poslanikov vojaško in policijsko zastražene.
Ob Partii via vršile so se pred angleškim
poslaniškim poslopjem krvave praske med
izgredniki in vojaštvom; množica je hotela
napasti angleškega poslanika Rennela Rodd,
ki se ga smatra za glavnega krivca italijanske
usode. Ministra Sonnino in Salandra
zamoreta le pod vojaškim spremstvom
v svoje pisarne prihajati. Kdor ima sredstev
zapušča Rim. Trdi se, da industriji v svojih
lastnih fabrikah vse uničujejo, da bi preprečili
izdelovanje municije. Svoje denarje so že v ne-
utralnem inozemstvu spravili. V Milanu se raz-
širja sramotilne spise, v katerih se smeši gene-
ralštabnega šefa Cadorna, češ da bobe itali-
janska armada šele po štirih generacijah v Av-
strijo padla.

Kolera v Italiji.

Iz Lugana se poroča: Zadnje dni pri-
hajajo govorice o izbruhu kolere v
južni Italiji. Vlada objavlja tudi že ojstre
odredbe zaradi kužnih bolezni; to je nekako
potrdilo te vesti. Kor. urad poroča tudi, da po-
šilja Italija svoje ranjence že v Sicilijo. To ozna-
čuje velikansko število laških ranjencev.

Srbska skupščina.

V srbski zbornici prišlo je do pravega vi-
harja, naperjenega proti ministru Pasiću in proti
Rusiji. Rusija zahteva namreč od Srbije, da naj
ta z ozirom na italijanska stremljenja opusti
svoje želje na Durazzo ter da naj zopet z ozirom
na Bulgarijo pusti Makedonijo. Tega seveda Srbi
na noben način nočejo storiti, Zdaj so na Srb-
skem izpoznali, da je Rusija napram njim ravno
tako hinavska kakor napram drugim narodom.
Radovedni smo na nadaljne dogodke na Balkanu.

Ruska дума.

Na vedno energičnejšo zahtevo radikaln h
strank in veled vedno bolj se razširjajoče neza-
dovoljnosti na Ruskem sklical je car duma.
Merodajni ministri so imeli zanimive nagovore,
v katerih so pravzaprav priznali, da stoji
jako slabo z rusko armado. Priprav-
ljali so javnost nato, da bode ruska armada
morala izprazniti Varšavo. Obenem so
z gnusnimi lažmi in medenimi obljubami s-
naubili doslej nepristranske države, zlasti Rumunsko.
Upati je, da Rumunska ne bode sedla na lim,
na katerega je sedel italijanski krivoprišežni
kralj. Poljakom obljubuje krvavi car po vojni
vse mogoče prostosti; ali niti zadnji poljski pa-
stir na carjeve obljube ne da nič!

Njemen-Narew-fronta.

V boljše razumevanje uradnih vojnih poro-

Die Narew-Njemen Front.

ročil prinašamo mali zemljevid t zv. Narew-
Njemen-fronte.

Revolucijska znamenja na Finskem.

Stockholmski „Tageblatt“ poroča iz Peters-
burga: 5. in 6. ruski gardni inanterijski regi-
ment je zaradi izbruha lokalnih nemirov v
Helingsfors odšel. V Christinestad so
finški revolucionarji novo zgrajeno
fabriko za smodnik v zrak spustili.
(Kakor znano, je finški narod v svojem
srču hod nasprotnik Rusije in čaka le težko
trenutka, da bi se rešil carjevega jarma. Op. ur.)

Papež — za Italijo!

K.B. Rim, 2. avgusta. Kardinal državni
tajnik Gaspari poslal je kardinalu Bacilieri,
škofu v Veroni, pismo, v katerem inenom
papeža (!) odgovarjajoč na škofovo prošnjo de-
kanat Ala ter parrochio Prentonico od
dieceze Trient provizorično škofu v Veroni
podstavlja.

(Ta novica je tako presenetljiva in razbur-
ljiva, da bi jo človek ne verjel, ako bi jo ne
razpošiljal c. k. urad. Papež podstavlja
torej avstrijsko zemljo, del tirolske,
veroneškega (torej italijanskega)
škofu. Res je, da je ta zemlja sedaj od La-
hova zasledena; ali Belgija je tudi od Nemcev
zasledena in vendar jo papež ni podstavil nem-
škimi škofu! Res, ne moremo verjeti, da bi
vatican avstrijske in nemške katoličane tako
sramno v obraz udaril. Saj ima papež od Av-
strije največ dobrot, medtem ko so mu Ita-
lijani njegovo državo „oropali“ in ga držijo kot
„vjetnika“. Prepričani smo, da bode naša du-
hovščina korajžno v Rimu proti tej nečuvani
krivici nastopila! Op. ur.)

Druga bitka ob Soči.

Iz vojnega poročevalskega stana pišejo:

Po desetdnevnem boju, ki ima, kar se
ljutosti tiče, zelo v sedanjih vojni le malo pri-
merov, se je končala druga bitka ob Soči. (O
prvi bitki smo svoj čas natančno poročali. Op.
ur.) Ob neomajljivem odporu avstro-ogrskih čet,
ki branijo južno-zapadno mejo monarhije, so se
zopet razbili italijanski valovi. Drugič v tem
meseču se je popolnoma ponesrečil več dni tra-
jajoči, s brezprimerno ljutostjo se vršeči boj,
ofenziva, pri kateri je sodelovalo ogromno šte-
vilo ljudi, topov ter se vporabila ogromna mno-
žina streliva.

Soška fronta, ki varuje od Adrije pa do
koroškega gorolja pred vpadom sovražnika, je
ostala s svojimi utrdami popolnoma v po-
sesti naših čet, čeprav so Italijani vse
storili, da bi prodrli.

Koncentracija sovražnika.

Ko smo odbili prvo ofenzivo, so mislili
Italijani s še energičnejšim in s še večjimi ma-
sami izvedenim sunkom končno vendar omajiti
našo fronto. Zbrali so moči zdaj na razmeroma
majhnem odseku. Proti doberdobski planoti in
goriški mostni utrdbi se je koncentrirala vsa
sila naskoka. V odmoru med obema bitkama
so postavili sem še večje mase artilje-
rije ter zbrali 17 divizij, torej pač 200.000
mož, da pripravijo ofenzivo. Dne 18. julija se
je pričela bitka. Ob zori se je pričela predpri-
prava laške artiljerije. Grozovito silna je bila.
S poljskimi kanoni, lahкими havbicami, 14-9 cm
havbicami in težkimi kalibri 21 do 28 cm so
obsipali Italijani naše čete, vkopane na goli
kraški planoti, cele ure z vedno večjo ljutostjo.
Peklenska kanonada, pri kateri so
vporabili ogromne množine streliva.

Boj moža proti možu.

Ko je sovražnik menil, da je otesil naše
pozicije, je prišla infanterija k naskoku. V glo-
bokih vrstah so pričele naskakovati kolone. Res-
nično so prišli oddelki v najsrednejša kritja,
kjer je kmalu prišlo do ljutih bližinskih bojev.
Bajonet in kopito in ročne granate
so odločevale v tem boju v jarkih
mož proti možu. Zarometi so delovali. Zama-
n so skušali Italijani doseči vspehe s svojimi
eksplozivnimi cevmi, morali so nazaj. Naši mož-
narji so kronali delo tega dneva. Njihov krasen,
sigurno namerjen ogenj je uničil pet sovražnih
baterij.

Devetnajstega je znova vplamtela bitka,
tokrat tudi z vso silo ob goriški mostni
utrdbi. Preko vinogradov je prišla ednajsta
italijanska infanterijska pehota po zopetnem
grozovitem ognju proti Podgori. Hribi mrtve-
cev so se kopičili, toda Italijani niso
odnehali. Tudi smo jih še le v bližinskem boju
prisilili, da so se umaknili. Toda tako lahko se
niso udali. Zopet je pričela artiljerija, ljutejša
nego zjutraj in znova so pričele naskakovati
redke rojne črte. Štiri ure je trajalo
borenje, nato se je moral nasprotnik v dru-
gič umakniti. Slabo je šlo ta dan v bitki ob
Doberdobski planoti. Štirikrat so tu na-
skočile na padalne čete pri Zdravščini
ogrske domobrance. Odbiti, so se vsakokrat
trdozratno zagrizli ob robu planote. Tudi pri
Polazzu, Redipulji, Vermeglianu in vrhu Kosič
je sledil naskok naskoku, toda čeprav so Ita-
lijani pošiljali v boj vedno novo moštvo, so naši
hrabri vzdržali. In tako je šlo dan za dnevom.

Cel hrib v plamenu.

Dvanajstega zvečer so izvršili Italijani s ču-
dovitim naporom sil napad na vrh Sv. Mihela.
Njih artiljerijski ogenj je bil nepopisno ljut.
Hrib je bil dobesedno zavrt v plamen
in oblake prsti. Hrabri branitelji, na ka-
tere je padala brezkončna toča izstrelkov, so se
končno umaknili. Italijanska infanterija je prišla
na vrh; toda že naslednje popoldne so jih zopet
pomedle rezerve, ki jim je poveljeval generalmajor
Boog. Ravnotako se je godilo sovražnim oddel-
kom, ki so stivali pri Zagraju in ki smo jih
nagnali v beg.

Ali Cadorna je poslal nove divizije v boj.
Italijanska artiljerija je še ljutejša posegla vmes,
morje ognjenih cevi je blulvalo
proti planoti in proti mostni utrdbi. Dan
in noč se je bitka nadaljevala.
Nočni napadi pri Selcu in Vermeglianu so se
ponesrečili, ranotako naskoki pri Polazzu. Pri
Zdravščini, kjer smo svoje čete nekoliko umak-
nili, smo z navdušenim protinapadom vrgli nazaj
Italijane. Pri Podgori in Pevmi je moral sovraž-
nik tudi odbiti s krvavimi glavami. En sam dan
je naskočil Podgoro zaporedoma z 10 polki. Ali
vse pozicije so ostale v naši po-
sesti. Naslednji dan pa so se zopet pričeli
na celi fronti naskoki.

Sovražnik odnehuje.

Še-le koncem tedna je sovražnik odnehal,
toda le v to svrhu, da potem še enkrat zbere
vse svoje moči ter še enkrat prične na-
padati. Toda tudi zopetni napadi pri Podgori,
Polazzu, Vermeglianu, Selcu so se popolno-
ma ponesrečili. Po zadnjih obupnih noč-
nih naskokih, ki so sovražnika veljali tisoče
človeških življenj, je bila izčrpana nje-
gova napadalna moč. Ta velikanski boj, ki ga
je bojevalo več nego četr milijona
borilcev proti manjšini, se je odločil v pro-
speh branilcev. In to, čeprav je nudil sovražniku
posebno teren pri goriški mostni utrdbi s svo-
jimi vinogradi, nizkim grmičevjem in kamenitim
zidovjem mnogo kritij, čeprav smo na kraškem
terenu izvanredno težko zgradili pripravna kritja
za obrambo, posebno z ozirom na učinkovanje
artiljerije.

Vojni poročevalci še pripovedujejo: Z gro-
zovitim ognjem so obsuli Italijani zlasti južni
del naših črt. Skoraj 36 ur je trajalo gromenje.
topov. — Na nekaterih delih fronte so spravili
Italijani v boj do 10 bataljonov, ki pa so bili
skoraj popolnoma poraženi. Enega regimeta,
ki je trpel že preje dosti, je ostalo le še par
vojakov. Enaka usoda je zadela neki drugi re-
giment.

Mrtvaški smrad ob Soči.

Iz vojnoporočevalskega stana poročajo listu
„Kölnische Zeitung“: Kupi mrtvecev, ki se dri-
gajo pred pozicijami c. in kr. čet, ne naraščajo
le uro za uro, marveč je tudi mrtvaški smrad
ob celi fronti bojišča postal že tako neznošen,
da dobavljajo iz Gorice in drugih krajev iz vseh
lekarin in drogerij parfeme in dišave v velikih
množinah, da olajšajo četam bivanje v taki
atmosfera.